

LIBERTATEA

Abonamentul: { „Libertatea“ (4 pag.) 120 Lei pe an.
„Foala Interes.“ (4 pag.) 80 Lei pe an.
Cel-ce le abonează pe amândouă, le primește cu 170 Lei pe an și capătă și „Plugarul Luminat“, fără alt adaus la plată.

Foale pentru popor.

Apare JOIA

Director: Ioan Moța.

Pentru străinătate: 400 Lei pe an, trimiși în banii țării aceleia în preț de 400 Lei, sau prin cec de bancă.

Redacția și Administrația: Orăștie (jud. Hunedoara).

Indreptarea pașilor

pe drumuri tot mai bune.

Bărbații de Școală din Ministerul Școlilor, se silesc a îndruma învățământul pe drumuri, pe cari viitorul ne chiamă.

În cele mai înalte școli (în Universități) s'a făcut până acum, și se face și azi, multă știință, care își dă oameni de carte, învățați în drept, în medicină, în filosofie, în matematică, în inginerie și altele, — dar oamenii cu științe mari pe măsururile lucrătoare cum le-am zice, nu au prea dat Universitățile noastre.

Viața de azi însă ne arată, că, țară agricolă (lucrătoare de pământ) cum suntem, ar trebui să avem și alt rînd de învățați: învățați în lucrările ce se fac de pământ, cari știu scoate îndolțe și întreit foloase din el! — Vedem apoi că tehnica (întrebuințarea de tot felul de mașini) cucerește în toată lumea țărăm tot mai mare, nu mai putem fi nici noi fără oameni bine învățați în privința asta, fără a ne primejdi să rămănem în coada popoarelor. Apoi electrotehnica, învățați în folosirea electricității, a acestor neprețuite puteri nevăzute și făcătoare de minuni, — iar mai nou se ridică la putere hotărâtoare în războaie întrebuințarea materiilor chimice de tot felul (din a căror împreunare și amestecare se fac felurite materii ce se aprind ușor, gaze înecătoare, lacrimătoare, și alte minunății ce se folosesc azi ca arme grozave de a ucide pe dușman), — și noi nu putem rămănea prea necunoscători ai acestor științe — primejdioase.

Pentru a întregi rîndurile învățaților țării și cu învățați în aceste științe, foarte trebuțoare în zilele noastre, — Ministerul Școlilor are planul de a înființa pe lângă Universitatea din Iași o nouă Facultate (ramură a înaltei Școli), în care să se învețe științele deosebite de economie, chimie, tehnologie și electrotehnică.

E un semn de bună îndreptare a pașilor științei naționale, pe drumurile cerute de vremile ce le trăim.

M. S. Regele

va pleca pentru o lună de zile în Italia, la un loc cu climă (vreme) dulce, făcătoare de bine sănătății, pentru a se întrăma deplin după operația prin care a trecut.

Dacă starea sănătății îi va îngădui, M. S. va face o vizită la Curtea Regală a Italiei, — ca un răspuns la invitația ce i s'a făcut în toamnă de soția Italiană, de a cerceta acea Curte Regală, — și ca un semn de bună simțire și mulțumire pentru înălțarea ce a dat Italia alipirii Basarabiei.

Inchiderea Parlamentului.

Fiind că M. Sa Regele va pleca în 24 Martie în Italia pe o lună de zile, și fiindcă în timpul lipsei din țară a Regelui, parlamentul (sfatul țării) nu poate lucra, parlamentul se închide zilele astea.

Guvernul însă avea mai multe legi pregătite pentru a fi dezbătute. Acelea se vor amâna, iar după întoarcerea M. S. Regelui poate se va conchema sfatul țării de noua lucrare pe cât va mai fi de lipsă.

În Sfatul Țării

s'au dezbătut unele legi nouă, printre ele una, în temeiul căreia se înființează o „Casa Sănătății“, care să vie în ajutorul celor suferind de atâtea boale în țară. Iar ca să aibă de unde da ajutoare, s'a hotărât înființarea unei Loterii, care să dea o parte din venit Casei Sănătății.

Scopul Casei Sănătății e frumos, dar izvorul din care să se susțină, e urît. Să te folosești de slăbiciunea mulțimii nevoiașă (căci mai ales aceasta joacă loterie, visând noroc orb!), ca din jertfa patimei lor să dai ajutoare, tu Statul..

Mulți deputați, între cari și ai Ligii Creștine, au votat împotriva loteriei.

— De bucurie că Italia a întărit și ea alipirea Basarabiei la țara mamă, — s'a ținut o ședință la care capii tuturor partidelor și neamurilor ce au deputați în parlament, si-au arătat părerea de bine asupra faptului, care întărește hotarele întinse ale României. Chiar și Ungurii prin dep. Wilner, și Sașii și Turcii s'au alăturat la bucuria țării, — numai Jidanii nu! Dintre ei nu s'a aflat unul, care să aibă o vorbă bună pentru țară, în acea clipă de bucurie a ei.

Se sfădesc, dar — nu se spun!

Guvernul dlui Averescu e tras mereu de mână de către ortăcișii d-sale în alegeri, de Sași și Unguri, ca să le împlinească ce le-a promis (îngăduit) în alegeri! Și doar le-a și împlinit multe, — dar aceia cer tot!

Îndeosebi Sașii sunt neastâmpărați și — poruncitori. Fruntașul lor Dr. Hans Otto Roth, amenință acum guvernul, că de nu le împlinește îndată cele promise, — el se rop de ei și pornesc lepta împotriva lui. (și o să răstoarne Țara..)

Deci că ce suume îi s'a promis, dl Roth nu spune... Și ar fi bine să o spună.

Ungurii, deși îi s'au împlinit multe lucruri la cari nu se mai așteptau, s'au spus că — de ne ar împlini numai 1 din sută din câte ne-a promis, am fi mulțumiți!..

Ne putem închipui ce îi s'a făgăduit, dacă tot ce îi s'a dat până acum, nu face 1 din sută.

Largă mână de făgăduințe mai au onoratele guverne — în ajunul alegerilor...

Cămătărie grozavă

și cum ne-am putea apăra.

— Strigăt din popor. —

Die Redactor! În comuna noastră Drăuși (j. Arad) se face o cămătărie care e de adreptul criminală. Jidanul Wolf Zsiga, cu un „fin“ al jidanului Betea Mitrie (cum a ajuns acesta acesta fin al unui jidan? Red.), aduc banii dela bănci, cu 20 - 24 la sută și îi dau aci în sat cu 80 la sută! După o mie de Lei își ia camătă (interese) 800 Lei pe an!.. Căci fiul lui Moisi, când cel lipsit ori având să facă un negoț ceva, îi cere banii, nu-i vorbește de percente (camete) pe un an, ci pe o lună. „Numai“ 6 - 7 Lei după sută pe lună.. Și omul gândește: într'o lună îmi fac treaba și îi dau napoi, căst gânde și eu ceva. Dar „timpul hotărât, e ca și soait“, luna e aci, banii nu s, omul mai prelungește pe o lună, — și nici nu bagă de samă cum a plătit 80 la sută pe an, cămătăria lui!

Așa e stors sârmanul și nîpripceputul nostru popor. De aceea el stă pe loc, ori dă napoi, în vreme ce speculantul se umple de avere în mijlocul nostru.

Ce ar fi de făcut pentru a pune capăt acestor stări și rușinoase și păgubitoare?

Alta. — Mai mulți feciori liberați dela armată, au întrabat pe Betea Mitrie (afiliatul jidanului), că, scăpați acom de armată, au ei drept de vot ori nu! Și dăsuși le-a spus: Nu, că aveți încă 25 de ani, Asta dreptu!?

Răspunsul nostru la aceste două întrebări e următorul:

De cămătăria păcătoasă, ca și, pește tot, și de celalalt negoț al jidanului, care și la alte mărfuri lucrează cu prețuri tot așa de priplicate, ca la banii, — v'ar putea scăpa formarea unei Cooperative în sat și pe lângă ea a unei Bănci Poporale.

Dacă nu zvești azi un om pripceput în jurul căruia să vă piteți aduna, — că trimiteți cel puțin pe un tiner, ca să-l pregătiți la o Cooperative, și pe altul la o Școală de Contabili de Bănci Poporale, — mi se pare este una chiar în Arad, una e la Luduș (Județul Mureș), iar în Vechiul Regat sunt multe.

Având cei 2 oameni de conducere necesari, să faceți o Bancă Poporală, peșă la legătură cu o Bancă mai mare de aci, ori cu Centrala dela București, și să derchițați și o prăvălie (boită) Cooperative. Acelea v'ar mână de cămătăria nerăștinată de azi. Folosesele ar fi de zeci de feluri: Intrând

sătenii părtași, care cu cât poate, la Bancă și Cooperative, ei nu vor fi proști a mai cumpăra dela jidan, nici chiar atunci când acela le-ar de mărfurile cu ceva mai ieftin (căci atunci jidanul, din scump ce e azi, s'ar coborî îndată jos de tot, chiar sub prețurile firești ale Cooperativei, numai ca doară o doboară, să rămână lară el singur!), — căci omul atunci știe, că dacă prin compărările sale face ceva câștig „Cooperativei“, apoi și sieși își face, căci acel câștig între ei, membrii (părtași) înșeșirii, se împarte.

Tot așa cu banca.

Să ne facem așezemintele noastre, pe cari sprijinindu-le vom avea și noi un sprijin în ele, căci ele ne vor apăra de lacomiile sălbatece ale unor Wolff-i ca cel dela d-voastre!

— La întrebarea a doua răspundem: Dreptul de vot îl are fiecare cetățean bărbat, dela 21 de ani înainte, nu dela 25. Așadar prietenul jidanului ori nu știe, ori cu gând rău răspunde neadevărul.

Dar acel tiner și dacă s de 24 și de 25 ori 26 de ani, se poate să nu aibă drept de vot în anul de față, dacă nu au cerut la începutul anului la primărie, că să fie luți în lista de alegători. Dacă aceli liste s'au lachelat pentru anul de față, fără ca ei să fie scriși în ele, — în anul de față nu mai pot fi nici cum alegători, de-ar fi de 30 ori de 40 de ani, — ci să aștepte până în Decembrie, atunci să ceară Primăriei ca pe anul viitor să-l lene și pe ei. O primărie condusă de buni Români, ia în listă și fără să-i ceară locuitorii, pe toți Români care au birsta. Așa credem că va face și a d-voastră.

Pentru Căminul „Cultural Creștin“

(Casa Studenților).

Din sătuțul de munte Nădăstia-de-sus (lângă Hunedoara) ne-a trimis însușișitul tiner Ludovic Zaroni, Lei 207, primiți dela:

Biblioteca „Luceafărul“ 96 Lei din venitul unei petreceri; G. Căndraș 22 L., Romulus Zaroni 20 L., Grig. Dovan 20 Lei, Andrei Stănculea 10 Lei, Ion Stănculea tinerul 10 Lei; I. Stănculea bătrânul 6 L., Aron Chinci 6 L., I. Gasparescu 5 L., G. Muntean 5 L., I. Liveșean 5 L., și Gaspar Gasparescu 2 L.

D. Belu Ghiță, comerciant în Dolin, (j. Caraș) a trimis deodată cu banii pentru fol și 55 Lei pt. Cămin.

Din America au trimis: George Gorun din Sebring, Oh., 200 Lei, Ioan Cremene din Sebring, O., 100 Lei și Gavrilă Vaida din Sebring, 30 Lei.

De tot azi . . . Lei 592.—

Din Nr. 12 . . . 284018.—

De tot la „Lib.“ Lei 284610.—

Scrisori dela sate.

— De pe Valea Geogiuului —

Mal avem și dela sate să încreștăm câte ceva, nu tot d-voastră dela orașe.

Auzim și cetim din alte părți, ba chiar și dela d-voastre, că gripa spaniolă doboară și seceră la oameni. Pe la noi încă și-a arătat și și arată cinstita față, dând buzna pe la toate casele, dar oamenii nu se prea lasă căzuți în ghiarele mării sale, ci o alungă de-a binele dela casă și dela masă, cu aia (asturoiu) și cu țucalișă. Măncările cu alu cred că-s bune și lușala din usturoiu o fi poate ceva antiseptic — cum zic doctorii — adevărat ucl-gătoare de microbil (germenii cei mici, nevăzuți) gripei spaniole. Țucalișele nu le-am cercat, dar aud că și ele ar fi de folos aci.

Vorba e, că pe valea noastră aproape nu este casă, unde oamenii să nu se fi îmbolnăvit de spaniolă, dar după dureri de câteva zile s'au înfrământat. Nu știu, usturoiul a mulat boala, ori țucalișele? Mi-se pare că nici doctorii nu prea știu. D-voastră ce credeți? Ori, dl Ordeanu, dela „Plugarul Luminat” ce crede? *)

După năcazuri cu spaniola și alte greutăți, nu e mirare, că tineretul își răzbană câte cu o petrecere.

Astfel și în scara de 5 Martie, elevii dela Școala Agronomică — la stăruința mai ales a dlui învățător Nicu Păsăraru jun. dela Școala primară de Stat și sub conducerea d-sale, au dat un teatru cu un program foarte bogat și potrivit gustului și priceperii poporului.

Câteva cântări, o declamație, și patru piese teatrale scurte, hazlii, au stărnit râs și voce bună la publicul ascultător. Au cinstii'o cu venirea lor la producție și domnii ofițeri dela cercul de recrutare, cari se aflau la Geogiu pentru recrutări, în zilele de 5-7 Mărtisor.

Cel de față nu vor uita cu una cu două „Umbrela cu cap de găscă”, ce o perduse cărnășarul Bănduș și și-o cânta la șeful de birou al lucrurilor perdute. Se înțelege, că dl șef fiind slujbaş foarte conștient, nu vola să-l-o dea fără „acte justificative” (scrisori adevărate), precum: act de naștere, act de căsătorie, act de moarte l.

„Dacă argat”, cu ortacul său nedespărțit Tândală, încă a stărnit mare haz, mai ales când dregca cele trei poloboace, făcând mai mare târboala decât ispravă.

De asemenea veselle mare au stărnit „Prajitura” și „Friptura” predate de dnii Iile Herja și Gel-mărean, cari piese s'au predat și astă-vară în Homorodul de lângă Geogiu. În amândouă piesele sunt multe „pontari” cu tâlc, cari au plăcut și au stărnit mult haz.

„Privitor ea la teatru”.

*) Am cetit și noi că vinul cald ușurează boala. Dl Ordeanu ne-ar putea scrie multe despre rostul vândeșător, antiseptic ce-l are usturoiul, hreanul, ceapa. Red.

— Din Uroiou. —

Die Redactori! Se vede că cei hotărâtori, se tem că noi, plugarii, nu suntem destul de îngreuiți cu dări, dară ajută pe ori cine care vrea să ne mai apese puțin... Așa s'a gândit una și bană jidanul Faikș de la bradina (treacătoarea cu luntrea cea mare) de pește Mureș, de aici dela Uroiou. Și a zis: e prea puțin câștig 10 Lei de carni trecut cu luntrea, ar fi mai bun 20 de Lei. Și s'a pus și a făcut o

cerere, pentru urcare la îndoit a vâml, și a dua'o pe la celelalte trecători, în sus și în jos pe Mureș, ca să iscălească și acela, c'asa-l mai cu putere. Acesta de ce să nu ceară și el mai mult, dacă jupânul îl învață! Au cerut, și după cum auzim, cei mai mari le vor întări cererea de urcare.

E rău că cei puși în slujbe, ca să păzească poporul de greutate, păzesc numai pe cei ce pun greutate pe popor. De unde mai port purta ea, biet plugar, toate, dacă pentru bilete de vite trebuie plătit 30 Lei, vama la Mureș 20 Lei, la întors — dacă n'ai vândut, — iară 20, — afară de alte stătea d'atel.

Arăți mai marilor, că rău fac întărind această urcare, care ne păstănește greu la ea, pe noi țărani, cari numai belșog nu avem azi, ci sărăcie câtă vrei...

Uroiou.

Pentru N. Totu.

am mai primit:

Dela d. G. Gorun din Sebring, Ohio (America) Lei 100, dela G. Valda din Sebring, O., 200 Lei; dela I. Cremane din Sebring, O., Lei 30.

De tot azi . . . Lei . 330.—
Din Nr. 12 . . . 28.535.—

Total Lei 28.535.—

Dare de seamă.

Din această sumă i-am trimis tinerului Totu la închisoarea din Cernăuți 14.000 Lei cu 6 Mandate poștale (pe cum veneau banii pe rând). Din acestea cele dintâi 4 mandate, cari i-au dus 4.000 Lei, le-a primit, cele din urmă 2 Mandate însă, unul de 2.000, altul de 8.000 Lei, de tot 10.000 Lei, nu le-a mai primit! Acestea s'au perdut în minubata administrație a închisorii... Afliând noi despre asta, am scris la Direcția Inchișorilor, cerându-i lămuriri. Cu scrisoarea sa Nr. 569 din 27 Febr., Direcția Inchișorilor ne-a răspuns, că acele sume (trimise în 17 și 20 Decembrie, spădar înainte de Crăciun) n'au sosit la acea închisoare! — Am dus recipisele la posta de aici și am făcut reclamația oficială în 4 Martie 1927. Ni s'a spus că în 4-5 zile vom avea răspunsul. Azi avem 16 Martie, și după 12 zile, încă nici un răspuns! Se vede că s'a poroit cercetare să se afie, cine a fost „istețul” care s'a închipuit că el e Nic. Totu și a primit banii acestuia? Dar până una alta tinerul s'ajut de noi și de binevoitorii nostri cetitori nu și-a primit cele 10.000 de Lei. Vom arăta și cetitorilor nostri sfârșitul acestei scamaloase lupte și cerceări.

— Alte 4.000 Lei i-am trimis la Câmpulung, îndată ce am aflat că e mutat acolo, ca să le elibă de ajutor. Le-a primit. La proces i-am dat în mână încă 2.000 Lei, — de tot 18.000 Lei, cât venise până atunci.

Restul de 10.535, cât a mai venit de atunci până azi, l'am trimis azi, 16 Martie, la adresa dnii Clemența Dr. Șumuleanu la Iași. — Casera Caminului Cultural, sefia dlui deputat Dr. Șumuleanu, — de unde tinerul Totu îl va ridica îndată ce va veni la Iași, — căci acum nu știm pe unde se află. Va fi dus pe la părinți și rude.

Așa: toți banii veniți la noi pentru acest tiner, sunt trimiși, ca să ajungă la mâna lui — fără nici o scădere a cheltuielilor de poștă, pe care le-am pus toate dela noi, dimpreună cu cei 400 Lei cu cari am deschis lista dăruirilor.

Cel mai frumos dar

ce l'a primit tinerul N. Totu, este însă, cel care l-a venit mai pe urmă: Săptămâna trecută am primit din comuna Trebujeni, județul Sorooca, din capul de sus al Basarabiei, un mic pachet, pe care desfăcându-l am găsit în el lucruri foarte draguțe și prețioase, însoțite de o scrisoare: erau 2 stergare fine, țesătură de casă, lucruri gingaș de mână, meștere femeiești; de

unul din ele era prins un frumos lanț de aur, cam 20 cm lung, apoi în hârte pachetați doi bani de aur, trei, doi galbeni rusești de câte 20 ruble.

În scrisoare ne arată trimițătoarea, o dsoară învătătoare cu suflet cald de Româncă și creștină, că a ținut să-i dea tinerului Totu, cel ce s'a primejduit pe sine apărând dreptatea slujitorilor Școlii naționale, a cărei și dsa o slujitoare este, — acest semn de luare aminte. Îi trimite lanțul de ceas, pe care nu l-a moștenit, ci singură și l-a agonisit din crușările sale ca învătătoare. Cei doi galbeni mari rusești îi trimite, ca de-o avea ceas, să și-l împodobască cu acestia, întru pomenirea faptei și suferinței sale pentru neam, iar de vrea, să și cumpere pe ei ceas.

Dorește însă, în curata ei simțire și modestie, să n'o scriem cu numele în foaie, că nu trimite aceste lucruri pentru lauda sa, ci ca să răsplătească cât de puțin pe un tiner vrednic al școlilor noastre.

Vom trimite dlui N. Totu frumosul dar și scrisoarea dăruitoarei, îndată ce-l vom avea adresa (pe care în clipa asta nu o mai știm).

Nobil simțitoarea soră Basarabeană, fie lăudată pentru gingașul și prețiosul d-sale dar.

Din lipsa de loc, n'am putut da în acest număr urmarea desbaterii Procesului Totu la Câmpulung, — o vom da în numărul viitorii.

Preful banilor:	Lei
Un dollar american . . .	170.50
Un franc franțuzesc . . .	670
Un franc elvețian . . .	32.50
O coroană cehoslovacă . . .	5.25
O liră englezească . . .	830.—
Un franc belgian . . .	24.00
O marcă germană aur . . .	41.—
Un pengő unguresc . . .	32.00
O coroană aur austriacă . . .	24.10
Un zlot polonez . . .	2.50
Un dinar sârbesc . . .	3.00
O drahmă grecească . . .	2.20
O levă bulgară . . .	3.20
O liră turcească . . .	91.—
O liră italiană . . .	780

NOUTAȚI

Conferință. „Extensiunea Universitară” din Cluj, arangează, cu ajutorul Despărțământului „Astrei” dela Orăștie, o Conferință în sala dela „Central”, Duminecă în 20 Martie 1927.

Va vorbi dl Profesor univ. Il H. Borza dela Cluj, despre „Parcurile Naționale” din America, cu proiecțiuni luminoase. — Inceputul la ora 8 și jumătate seara. Intrarea benevolă. Venitul pentru înființarea de biblioteci populare pe cuprinsul Despărțământului.

Răscumpărare de ziua numelui. Comitetul școlii primare de fete a Statului din Orăștie, aduce călduroase mulțamiri D-lui Zaharie Sancier, prof. la Liceul „Aurel Vlaicu” din loc, pentru darul de Lei 300 în scopul premerii elevilor d'atinea dela această școală, — drept răscumpărare a felicitărilor de ziua onomastică.

O durere și-o hucurie. Un tiner teolog din Blaj a murit zilele trecute în clinica din Cluj. Pentru înmormântarea lui a venit un prof. cu 6 teologi din Blaj. Despre moarte s'a trimis o înștiințare, ca la multă lume, și teologilor ortodocși din Cluj. Îndată elevii ortodocși, știind că greco-catolicii n'au în Cluj un Seminar și cor de clerici, au luat frumoasă și frățească hotărâre, să meargă ei cu toții să însoțească la mormânt pe fratele și colegii lor răposat în fiores tinerețel și corul lor să-l cânte. S'au dus cu toții, au dat răspunsurile la slujba mortului, l'au petrecut până la groapă,

cântându-l „Veșnica pomenire” și a runcând fiecare o mână de pământ pe sicriul lui. Toată lumea a rămas foarte mișcată și plăcut atinsă de acest semn frumos de frăție între clerici, — care de ar da Dumnezeu vedem și între cei mai mari ai bisericilor noastre românești.

„Librăria Românească din Deva” și-a încheiat al 2-lea Bilanț al său — după 2 ani de lucrare. Cu un capital de 800.000 Lei, a cumpărat în decursul anului mărfuri de 2 milioane și 400 de mii de Lei; pe cari le-a și vândut pe toate, rămânând cam cu același inventar de mărfuri de 900.000 de Lei, cu vre-o 60.000 mai mare ca al anului trecut. A lucrat foarte solid, cinstit, căci la vânzări de 2 milioane și jumătate, a avut un câștig de 543.000, — așadar abia 22-23%, semu că nu își jefuește clientela, cumpărătorii, ci se mulțumește cu un câștig modest, ceea-ce face cinstite acestei întreprinderi românești.

A plătit dări 25.000, salare 150.000, cheltuieli de tot felul: chirie, cărăușia mărfurilor, și altele, 170.000, — și i-a rămas un câștig curat de Lei 149.000, încât poate da acționarilor 12%, după capitalul de acții, — ceea-ce e deplin mulțumitor la o întreprindere tineră și care ține cumpăna câștigului cumpătat și cinstit pe plașa jidovită a Devel.

Ce bine ar fi s'o înțeleagă asta și atâta domnii români, cari nu dau pe la Libr. Românească, ca, de pildă, dl Președinte de tribunal Spoială, oaspele de câte ori l se dă prilej, al librăriei jidovești Lanfer (la 20 pași de cea Românească) care poate nici nu știe că este aci și o librărie românească, cu un înalt rost patriotic... Și alții mulți ca d. Spoială... Îi vestim noi prin aceasta, că au acoala și o librărie românească pe care chiar încheierea socotelilor ei o arată vrednică de altă luare aminte din partea Românilor.

— Cetiți știrile foarte interesante ce le dăm în darea de samă „Pentru N. Totu”...

Clopote dela Jidani? Afliam că în Geogiu de jos oamenii se tocmliseră cu o turnătorie de clopote a unui creștin, nu român, ci ceva neamț, dar tot creștin, să le facă vre-o 2 clopote. Dar când târgul era gata, s'a ridicat un jidan și s'a dat pe lângă bieți români, că el le aduce clopote mai lesne, mai bune (unse cu usturoiu de sună mai bine), și ci-că mulți țărani alabi, cu duhul sunt gata a parăsi pe creștin și a se da pe lângă jidan, să le aducă el clopotele la biserică.

Să poate?

Serbarea școlară

Societatea de lectură „Mihail Eminescu”, a elevilor Liceului „A. Vlaicu”, din Orăștie, a dat în ziua ge 12 Martie, seara în hotelul „Central”, o frumoasă și reușită serbare în cinstea memoriei marelui poet, care e patronul Societății.

Corul stud. octavani, condus de dl Cocora, a cântat spre mulțamirea tuturor. Dl prof. V. Iacob a ținut o instructivă și interesantă conferință, în care a descris judecata politică și națională-română, a marelui și învățatului poet Mihail Eminescu, care a proscrit și dorit în poeziile sale înjghebură unei Români mari. Dl prof. P. P. Ionescu, a declamat cu sentiment și cu pricepere, Scrisoarea a IV-a, de M. Eminescu. — Comedia „Funcționarul dela Domentii”, în 3 acte, a fost jucată cu multă iscusință de

mai mulți elevi și eleve ale liceului. Jucată ușor și cu mult temperament, a stărnit multă veselie și haz în public. Di N. Șerbu, a fost foarte bine și destul de natural în rolul „funcționarului” zăpăcit și timid. L. Ger și liber di Nemet, ca ziarist și intrigant. A fost preteșteptare de bun și hazlu di Tr. Postescu, în rolul candidatului de socru Cocârțan, cel dornic după un ginere funcționar. S'au produs deasemenea bine domnii Gridan, ca poet, I. Crișan ca director de agenție și vecinic ocupat; ca om serios d. M. Ionașcu, iar di profesor Ionescu, bine mascat, poza foarte bine ca slujbaş ocupat, între elevii săi, cari au tradat o bună învățatură primită și pe bină și culise, dela profesorul lor. Dșoarele cari au debutat, au fost foarte bine și pricepute: Stela Șter a făcut pe mahalagioalca sfătoasă, coana Cocârțan, dș. Cornelia Jarcă, ca văduvă nervoasă și dornică după un măritiș nou, era ca scoasă din o garderobă de vechituri, cândva la modă, când ieșepată, când lipicioasă, față de candidați. Tiți Vlad a jucat bine de tot pe mireasă. Dori Păcurar și Ili Dobro se potriveau de minune ca funcționare moderne sochete cu spirit de afaceri, iar Dori Herlea a fost lărăși bine în rolul Zambilicel, ca mireasă părăsită.

Publicul,— s'a așteptat cu drept, ca să lea parte în număr mai mare, — și-a petrecut plăcut în seara aceasta. Profesorii și elevii lor, pot fi mândri și mulțumiți de această serbare reușită.

Cele bune și de folos înaintel

E. M.

Dela „Școala de Contabilitate” din Luduș.

În comuna Luduș (j. Turda) s'în lucrare din 1922 o „Școală de Contabilitate și Educație Cooperatistă” pentru Transilvania, condusă de di Gh. I. Ciurescu, director și di Gh. Ghițulescu, subdirector. De patru ani de când școala e în lucrare, mulți tineri doritori de a sta în slujba cooperatelor (a tovărășiilor economice și a băncilor populare), au luat aci învățătura de lipe și s'au întors în satele lor spre a fi de mare folos cooperatelor.

Pentru a atrage luarea aminte a lumii asupra acestei Școli, conducătorii și dau, cu tinerii organizați în Societatea de lectură „Mihal Viteazul”, și producții artistice-literare și în conferințe economice în Luduș și în alte comune vecine. Așa mai nou, în seara de 5 Martie a. c., tinerii acestei vrăduice Școli au dat o foarte bine reușită producție cu cântări de cor, vorbire, declamațiuni patriotice și comice, și jucând o piesă teatrală „Sângele apă nu se face”.

Toate reușite foarte bine. Număroșii ascultători su adus laudă conducătorilor Școlii și zelozilor lor elevi, cari își înțeleg așa de bine rostul de a trezi în mulțime dragostea pentru limba și cartea românească.

— A doua zi, în 6 Martie, s'a ținut adunarea generală a Băncii Populare „Codrul” din comuna Sânger (j. Turda). Di director al „Școlii de Contabilitate” din Luduș Gh. I. Ciurescu și di subdirector Ghițulescu urmați de elevii Școlii, au venit să lea parte la adunare, ca la o lecție practică. Di dir. Ciurescu a ținut aci o cuvântare despre rostul mare al Băncii Populare în dezvoltarea economică a neamului, ascultat fiind

cu plăcere și folos de toți cel de față.

După adunare elevii Școlii din Luduș au dat și aci producția artistică de ieri seara din Luduș făcând multă plăcere și aci, poporului numeros adunat încât nu-l încăpea sala Școlii

Frondașii satului au mulțumit Școlii pentru luarea aminte ce a dat o adunări Băncii lor și pentru plăcerea ce le au pricinuit cu producția lăsteșă a elevilor.

Vestitor.

Convocare.

Domnii acționari ai societății „Libertatea Românească” societate anonimă Deva, sunt convocați prin aceasta la

a II-a adunare gen. ordinară care va avea loc în camera de ședințe a institutului de credit și economii „Decebal” din Deva, în ziua de 2 Aprilie 1927, la ora 4 p. m., iar în cazul când la această dată nu se vor prezenta acționari în numărul suficient, prevăzut de articolul 25 al statutelor, în ziua de 9 Aprilie aceeași oră.

ORDINEA DE ZI:

1. Constituirea adunării generale; designarea notarilor și alor 2 acționari pentru verificarea procesului verbal al adunării generale.
2. Darea de seamă a consiliului de administrație și raportul comitetului de cenzori asupra anului de gestiune 1926; aprobarea bilanțului; distribuirea profitului net și darea absolutului.
3. Eventuale propuneri.

Consiliul de Administrație.

Domnii acționari cari doresc a lua parte la adunarea generală cu drept de vot, sunt rugați a-și anunța participarea cu cel puțin 24 ore înainte de ziua fixată, Băncii Decebal, arătând totodată și numărul de acții ce dețin. (1019) 1-1

ANUNȚ

Se dau cu bir sau lăparie câte una sau mai multe holde de sămănat orz, ovăs, mazăre, nutreț și curcuz de primăvară, din secolnea parohială protopopească a bisericii ortodoxe din loc. Informațiuni se pot lua dela protopopol V. Domșa. Orăștie. (1028) 1-2

Ministrul Industriei și Comerțului Direcțiunea Gen. a Valorificării Bunurilor Statului și a energiei, Direcțiunea Uzinelor și Minelor de fer din HUNEDOARA.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință publică, că în ziua de 21 Martie 1927, ora 11, la Direcțiunea Uzinelor de fer ale Statului din Hunedoara, în cabinetul Domnului Director al Uzinelor, se va ținea licitație publică, cu caracter de urgență în conformitate cu art. 72-83 din Legea Contabilității Publice pentru darea în întreprindere a lucrărilor de carbonizare a cantității de cca. 15.000 steri lemne de foc, cum și transportul cărbunilor produși din pădure până la depozitul de cărbuni din Hunedoara al Uzinelor de fier, și a tuturor lucrărilor necesare în legătură cu această explicație din pădurea „Polana Omului”, comuna Luncași proprietatea Casei Pădărilor.

Licitația se va face prin oferte scrise și sigilate și se vor depune în sedință publică, locul, ziua și ora arătate mai sus.

Cazul de sarcini se poate vedea în toate zilele de lucru între orele 9-12 și 14-17 la Direcțiunea Uzinelor de fier ale Statului din Hunedoara. 1926 1-1

Primăria orașului Hunedoara.

PUBLICARE.

Se aduce la cunoștință publicului, că proximal

Târg de țară

în orașul Hunedoara, se va ține: în zilele de 30-31 Martie și 1 Aprilie 1927, cel de vite, cal etc. — ter în ziua de 2 Aprilie cel de mărfuri.

(1018) 1-1 Primăria.

Publicație.

Se aduce la cunoștință publică că în ziua de 22 și 23 Martie 1927 ora 9 a. m. la fața locului în pădure se va ținea din partea primăriei Căstău licitație publică, în conformitate cu art. 72-82 din legea contabil. publice, pt. vânzarea sămănturilor esențiale stejar rămasi și designați din perchetul anului 1927. Căstău, la 3 Martie 1927. (1025) 1-1 Primăria.

DE VÂNZARE ÎN STARE BUNĂ O MOTOCICLETĂ

MOTOR D. K. V. GERMAN.

Informații la: ANTONIE ȘOFRON TIP. „LIBERTATEA” ORĂȘTIE.

CONVOCARE

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Cugereana” din Cugir, sunt invitați la a

XXVII-a adunare generală ordinară.

care se va ținea Duminică, în 27 Martie 1927, la ora 11 a. m. în localul institutului.

OBIECTELE:

1. Deschiderea adunării și constituirea biroului.
2. Raportul consiliului de Administrație și Cenzorilor și examinarea bilanțului și contul perdere și profit pe anul 1926.
3. Decidere asupra profitului realizat.
4. Fixarea marcelor de prezență pe 1927.
5. Alegerea alor 3 membri în Direcțiune pe timp de 3 ani, în locul celor scoși la sorți.

Cugir la 12 Martie 1927.

Numai acei acționari pot participa la adunare, în persoană sau prin plenipotențiați, cari sunt înduși mai înainte de 6 luni în registrul acționarilor ca proprietari de acții. Acțiunile sunt a se depune la cassa institutului până la 26 Martie 1927 ora 12.

ACTIVA. Contul Bilanț, cu 31 Decembrie 1926.

Cassa în numerar	22.007,78
Cambii de portofoliu	1.772.910,—
Cambii cu acoperire hipot.	169.050,—
Cont curent	354.976,40
Efecte	12.385,—
Mobilier amortizat	—
Total	2.331.329,18

CHELTUELI. Contul Pierdere și Profit

Interese după depuneri	157.126,36
Salare	26.000,—
Spese curente	62.198,50
Chirie	4.000,—
Marce de prezență	9.100,—
Amortizări	1.639,—
Impozite	44.294,86
10% darea intereselor de depuneri	15.712,64
Profit net	52.918,04
Total	372.989,40

Cugir, la 31 Decembrie 1926.

DIRECȚIUNEA:

Constantin Olariu ss., președinte. Ing. Aug. Berian ss., vice-președinte.
 Vasile Motoașcă ss. Valer Herlea ss., dir. executiv. Ionuț Ștefănescu ss.
 Avram Oltean ss. sen. Ioan Lupușiu ss. Gh. Lupușiu ss. Gh. Berian ss.

Revăzut și aflat în consonanță cu registrele.

CENZORI:

Ioan Lupușiu ss. Simion Oltean ss. Augustin Micu ss.
 Ioan Redaga ss., expert-contabil,

Licitație pt. repararea bisericii.

Conziliul Parohial ort.-român din Vaidel (protopopiatul Orăștiei) dă în întreprindere prin licitație publică verbală, repararea zidirii bisericii ort. din Vaidel. Licitația va avea loc în ziua de Duminică 3 Aprilie 1927, la casa parohială după ieșirea dela biserică.

Prețul de strigare 12.000 Lei. Materialul necesar reparării, îl dă parohia.

Licitanții au a depune la epitropia bisericească 10% cauțiune, înainte de începerea licitației.

Condițiile amănunțite se pot vedea la oficiul parohial.

Oficiul Parohial ort. român Vaidel (p. Orăștie). (1017) 1-2

Publicațiune.

Primăria comunei Căstău vinde prin licitație publică, stănganii comunei rămași din tăetora anului 1926 în număr de 20 stăngeni, cu prețul strigării de Lei 350. Licitația se va ținea în conformitate cu art. 72-82 din legea contabilității publice în ziua de 25 Martie 1927 ora 11 a. m. la fața localului în comuna Șibișel „Delușu”. Căstău, la 3 Martie 1927. (1024) 1-1 Primăria.

CONVOCARE

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Cugereana” din Cugir, sunt invitați la a

XXVII-a adunare generală ordinară.

care se va ținea Duminică, în 27 Martie 1927, la ora 11 a. m. în localul institutului.

OBIECTELE:

1. Deschiderea adunării și constituirea biroului.
2. Raportul consiliului de Administrație și Cenzorilor și examinarea bilanțului și contul perdere și profit pe anul 1926.
3. Decidere asupra profitului realizat.
4. Fixarea marcelor de prezență pe 1927.
5. Alegerea alor 3 membri în Direcțiune pe timp de 3 ani, în locul celor scoși la sorți.

Cugir la 12 Martie 1927.

Numai acei acționari pot participa la adunare, în persoană sau prin plenipotențiați, cari sunt înduși mai înainte de 6 luni în registrul acționarilor ca proprietari de acții. Acțiunile sunt a se depune la cassa institutului până la 26 Martie 1927 ora 12.

PASIVA.

Capital	50.000,—
Fondul de rezervă	60.000,—
Rezerve pentru creanțe dubioase	66.000,—
Fond cultural	4.353,18
Fond de pensuni	3.436,16
Depuneri spre fructificare	2.013.329,76
Dividendă neridicată	4.211,—
Creditori	17.821,64
Interese tranșit. anticipate	59.259,40
Profit net	52.918,04
Total	2.331.329,18

VENITURI.

Interese dela Cambii	183.295,14
„ de Cont-Curent	49.566,38
„ de Efecte	420,—
Provisiuni	139.707,98
Total	372.989,40

Pentru contabilitate:

A. Cigăreanu ss.

Ing. Aug. Berian ss., vice-președinte.

(1020) 1-1

„ARDELEANA“, institut de credit și economii, societate pe acții în Orăștie.

Convocare.

Domnii acționari ai Institutului de credit și economii „ARDELEANA“ societate pe acțiuni în Orăștie, se convocă prin aceasta la

a XII-a adunare gen. ordinară care se va ține **la 10 Martie 1927, la 10 ore a. m.** în localul Institutului, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării, dispozițiuni pentru verificarea procesului verbal.
2. Raportul consiliului de adm.
3. Satorirea bilanțului, distribuirea profitului net și descărcarea Consiliului de administrație și Comitetului de Cenzori pentru gestiunea anului 1926.
4. Modificarea pragmaticei de serviciu.
5. Alegerea alor 3 membri în consiliul de adm., cu mandat pe 3 ani.
6. Alegerea comitetului de cenzori.
7. Propuneri.

Domnii acționari, cari doresc a lua parte la aceasta adunare generală, sunt rugați să-și depună pe lângă revers, cel puțin cu o zi înainte de adunarea generală la casa Institutului, acțiunile scrise pe numele lor, respective pe numele acelora pe cari îl reprezintă, precum și documentele de plenipotență, sau să dovedească până la același timp depunerea acțiunilor și a plenipotențelor la vreunul din institutele financiare, membri la „Solidaritatea“.

Orăștie, la 1 Martie 1927.

Consiliul de adm. al Institutului de credit și economii „Ardeleana“ societate pe acții Orăștie.

Dr. Aurel Vlad, Valeriu Pop, președinte, director executiv.

ACTIVA.

Casa în numărar	1,358 086 90
Cambii	13 472 604 -
Cambii cu acoperire hipotecară	11,412 491 -
Imprumuturi hipotecare	1,107 589 50
Imprumuturi pe obligațiuni	594 214 -
Conturi-Curente	10 327 422 11
Efecte publice și acțiuni	1,144 862 -
Efectele fondului de pensii	1,060 316 59
Realități	1,423 510 31
Mobilier	134 000 -
Mărfuri	2,458,740 -
Imprumuturi cedate	345 500 -
Diversi debitori	249 638 64
Total	45,088 975 05

DEBIT.

Interese pentru cambii recontate	258 570 30
„ „ depuneri spre fructificare	3,284 065 71
„ „ Conturi-Curente	207 953 -
Salarii	1,156 470 -
Spese generale	678 417 -
Impozite	719 788 37
„ de 10% după depuneri	289 0 974
Amortizări	38 598 98
Profit curat	1 677.516 90
Total	8 310.400 21

Contul Bilanț la 31 Dec. 1926.

PASIVA.	
Capital social	5,000 000 -
Fond general de rezervă	150 000 -
Fond special de rezervă	1,180 124 67
Fond de pensii	1,382 241 -
Cambii recontate	2,256 142 50
Conturile Curente	1,422 266 69
Depuneri spre fructificare	30,656 783 59
Dividende neridicate	197 746 72
Diverse conturi creditoare	605 750 07
Interese anticipate	560 403 -
Profit curat	1.677.516 90
Total	45,088 975 05

Contul Profit și Pierdere

CREDIT.	
Interese dela cambii	3 406 925 33
„ „ „ cu acoperire hipotecară	2,025 835 06
„ „ Imprumuturi hipotecare	166 344 77
„ „ pe obligațiuni	127 561 64
„ „ Conturi-Curente	1,751 511 09
„ „ Efecte publice și acțiuni	119 742 -
„ „ Imprumuturi cedate	2 780 -
Chirii și arănzii	207 678 26
Venite dela mărfuri	377 341 50
Provizioni	124 680 62
Total	8,310.400 21

Orăștie, la 31 Decembrie 1926.

Dr. Aurel Vlad m. p., președ. Cons. de adm. Valeriu Pop m. p., dir. executiv. N. Branga m. p., contabil.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Dr. Sever Orbonaș m. p. Dr. Remul Dobo m. p. Ioan Ienea m. p. Adam Basarab m. p.
Nicolae Mihăilă m. p. Aurel Grădină m. p. Ioan Mihailu m. p. Ioan Branga m. p.

Revidat și aflat în consonanță cu registrele institutului.

Orăștie, la 28 Februarie 1927.

COMITETUL DE CENZORI:

Valer Orbonaș m. p., președ. Dr. I. Solomon m. p. V. Jura m. p. Basil Boteanu m. p. Traian Mihăilă m. p.

FREDERIC SCHULERI

societate pe acții, fabrică de spirt în Orăștie. Aktiengesellschaft, Spiritusfabrik in Broos.

CONVOCARÉ

la a IX-a adunare generală

a Frederic Schuleri societate pe acții din Orăștie, care se va ține în ziua de **Duminică, la 27 Martie 1927, la 10 ore a. m.** în localul Societății, cu următorul

PROGRAM:

1. Raportul Consiliului de Administrație și prezentarea socotelilor pe anul de gestiune 1926.
2. Raportul comisiei de cenzori și darea abselutorului.
3. Impărțirea profitului.
4. Tantiema comis. de cenzori.
5. Alegerea Consiliului de Administrație.
6. Alegerea comisiei de cenzori.
7. Propuneri.

În caz că la ora 10 nu se vor prezenta acționari în număr suficient, adunarea se va ține la ora 11 a. m. din același zi și cu același program, fără considerare la numărul acționarilor prezenți și a acțiunilor depuse.

Hans Seiler, director.

EINLADUNG

zur IX ordentlichen Hauptversammlung

der Friedrich Schuleri Aktiengesellschaft in Broos, die **Sonntag den 27 März 1927, 10 Uhr Vorm.** im Direktionszimmer der Gesellschaft abgehalten wird.

TAGESORDNUNG:

1. Bericht des Verwaltungsrates und Verlage der geprüften Jahresrechnung pro 1926.
2. Bericht des Aufsichtsrates und Erteilung des Absolutiums.
3. Verteilung des Reingewinnes.
4. Tantiemen des Aufsichtsrates.
5. Wahl des Verwaltungsrates.
6. Wahl des Aufsichtsrates.
7. Anträge.

Im Falle di Aktionäre nicht in genügender Anzahl vertreten sind, wird die Hauptversammlung am gleichen Tage um 11 Uhr Vorm und mit gleicher Tagesordnung ohne Rücksicht auf die Anzahl der anwesenden Aktionäre und vertretenen Aktien abgehalten.

George Băicoianu, președinte.

ACTIVA

Bilanț — Bilanz per 31 Decembrie 1926.

PASIVA.

Casa	Kassa	305.651'33
Efecte	Effekten	67.068'35
Realități:	Realitäten:	
Edificiul fabricii de spirt cu cancelaria, magazia, ghețarul mic, îngrășătoare, grajdul pt. cai, ghețarul american, depozitele engros de bere și spirt, locuința personalului, grădina pt. depozitul de combustibil, țușăria și edificiul în Petroșeni și pământ la Simeria	Spiritusfabrik Gebäude st Kanzlei, kl. Eiskeller, Ochsenmastung, Pferdestallung, amerik. Eiskeller, Engrosdepot für Bier u. Spiritus, Personalwohnung, Garten für Brennmaterial und Schnapsbrennerei, Gebäude in Petroșeni und Grund in Simeria	2,986.747'83
Instalațiuni:	Einrichtungen:	
Fabrica, țușăria, butoaie de lemn și fier, expedițiune și instalația depourilor	Spiritusfabrik, Schnapsbrennerei, Holz- u. Eisentässer, Speditionen- abteilung u. Depoteinrichtungen	1,921.563'15
Materii prime, mărfuri fabricate și alte mărfuri	Rohmaterialien, eigene Fabrikate u. sonstige Waren	2,668.961'48
Debitori	Debitoren	5,271.321'02
Total	Total	13,221.313'16

Capital social	Aktienkapital	3,700.000 -
Fond general de rezervă	Allgemeine Reservefond	204.522'21
Fond special de rezervă	Special Reservefond	49.529'63
Fond pentru impozit	Steuer Rücklage	50 000 -
Rezervă pentru acoperirea de dubioase	Rücklage zur Deckung zweifelhafter Forderungen	150.000 -
Credit pe taxa spirtului	Spiritussteuer Kredit	560.000 -
Creditori	Kreditoren	6,891.088 08
Depuneri	Spareinlagen	1,250.015 -
Poziții tranzitoare	Übergangsposten	12.049 90
Profit net	Reingewinn	354.116'74
Total	Total	13,221.313'16

DEBIT

Contul Pierdere și Profit. — Verlust und Gewinn Konto.

CREDIT

Dobânzi	Zinsen	1,297 592'69
Cheltuieli generale și plăți etc.	Generalspesen, Gehalte u. Löhne etc.	1,585 490'55
Impozite	Steuern	313.964'39
Amortizări din realități și instalațiuni	Abschreibung von Realitäten und Einrichtungen	335.008'91
Rezervă pentru acoperirea de dubioase	Rücklage zur Deckung zweifelhafter Forderungen	71 663'15
Profit net	Reingewinn	354.116'74
Total	Total	3,957 835'83

Profit la fabricațiunea de spirt și ateliere	Gewinn nach Spiritusfabrikation u. Werkstätten	1,311.403'11
Profit din valorizarea de mărfuri etc.	Gewinn bei Verwertung von Waren etc.	2,646.432'60
Total	Total	3,957.835'71

HANS SEILER,

director executiv. — Leitender Direktor.

Conturile prezente s'au examinat și aflat în ordine. — Vorstehende Rechnungen überprüft und richtig befunden.

Orăștie—Broos, am 7. März 1927.

Consiliul de administrație: — Direktionsrat:

Comitetul de cenzori: — Aufsichtsrat:

Hans Seiler George Băicoianu, președinte. Oskar Wolff Wilhelm Schuler Simion Vlad Oskar Schuleri Ioan Harth Julius Schulleri.